

tussen

Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 8 1 ● 2009

Reuzenhooiwagens

in Noord-Holland

● Reuzenhooiwagen op de vlucht, Javaplantsoen.
Foto: David Tempelman.

● Een dichte mat van reuzenhooiwagens bij Nijmegen. Foto Hay Wijnhoven.

*De hooiwagenfauna van Nederland is in beweging!
De spectaculairste ontwikkeling van dit moment is de
mogelijke uitbreiding van een voor de wetenschap
geheel onbekende soort: de reuzenhooiwagen.*

De rode hooiwagen (*Opilio canestrinii*) is nu een van de algemeenste soorten in onze provincie, terwijl hij pas zo'n 17 jaar in Nederland voorkomt. De voorheen algemene muurhooiwagen (*Opilio parietinus*) is daarentegen nauwelijks meer te vinden. De strekpoot (*Dicranopalpus ramosus*) is pas ongeveer 15 jaar uit ons land bekend. In het najaar van 2005 werd hij voor het eerst in onze provincie ontdekt te Purmerend (Noordijk & Wijnhoven, 2006). In 2007 bleek de soort heel algemeen in Amsterdam-Oost; in het najaar van 2008 zag ik ze ook op Texel. De spectaculairste ontwikkeling is echter de kennelijke uitbreiding van de reuzenhooiwagen, een voor de wetenschap nog niet beschreven soort. Expert Hay Wijnhoven ontdekte deze soort bij Nijmegen. En niet een paar, de soort is hier en daar met vele honderden bijeen aangetroffen.

Omdat de poten van het tweede pootpaar tot 9 cm lang worden, is de spanwijdte van dit dier maar liefst 18 cm! Na de ontdekking dook het dier ook op in Drenthe, in Utrecht en ook in onze provincie: Osdorp, Westzaan en Schagen. De meeste meldingen kwamen via waarneming.nl. 'Schagen' betrof een 'heel nest' in een pallet hout dat uit Marokko was geïmporteerd; deze vondst werd al in 2000/2001 gedaan door medewerkers van een houtverwerkingsbedrijf. Na de media-aandacht in 2008 berichtten ze Hay dat ze vorig jaar weer met enkele waren gevonden. Een tweetal speurtochten dit najaar in en buiten de loods leverden nog enkele individuen op. Deze waren door een van de houtverwerkers zorgvuldig in een botervloot bewaard... De laatste vondst deed ik zelf, in Amsterdam-Oost. Hier zat een groepje van vijf onder een rand van een muurtje.

Meestal, wanneer een nieuwe soort in ons land wordt ontdekt, weten we zijn naam wel, al is het soms even zoeken. Kijk maar bij vogels of kreeftachtigen. Bij deze hooiwagen lijkt het er echter op, dat deze enorme soort nog niet voor de wetenschap beschreven is. Het land van herkomst is ook nog onbekend. Inmiddels heeft hij al wel een Nederlandse naam!

Foto's of exemplaren in ethanol (of desnoods spiritus) kunnen altijd worden opgestuurd: foto's zijn natuurlijk ook te plaatsen op het forum van www.waarneming.nl. Met dank aan Hay Wijnhoven voor het gebruiken van enkele foto's en voor het leveren van waardevol commentaar.

Literatuur

- NOORDIJK, J. & H. WIJNHOFEN, 2006. De hooiwagen *Dicranopalpus ramosus* in Noord-Holland. Tussen Duin en Dijk 3: 10-11.
- WIJNHOFEN, H., A. SCHÖNHOFER & J. MARTENS, 2007. An unidentified harvestman *Leiobunum* sp. alarmingly invading Europe (Arachnida: Opiliones). – *Arachnologische Mitteilungen* 34: 27-38.